UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
ȘCOALA DOCTORALĂ ȘTIINȚE UMANISTE ȘI ALE EDUCAȚIEI
CONSORȚIU: Universitatea de Stat din Moldova (USM), Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți (USARB), Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul (USC)

Cu titlu de manuscris
CZU: 373.5.015.3:81`246.3(569.4+478)(043.2)

WITTMAN HANA

REPERE PSIHOPEDAGOGICE ȘI METODOLOGICE ALE EDUCAȚIEI MULTILINGVE A ELEVILOR DIN PERSPECTIVĂ MOTIVAȚIONALĂ ÎN ISRAEL ȘI REPUBLICA MOLDOVA

SPECIALITATEA 531.01 – TEORIA GENERALĂ A EDUCAȚIEI

Rezumatul tezei de doctorat în ştiinţe ale educaţiei

CHIŞINĂU, 2024

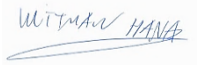
Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale Științe Umaniste și ale Educației a Universității de Stat din Moldova

Conducător științific:
DARII Ludmila, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar
Membrii Comisiei de îndrumare:
GUȚU Vladimir, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar
POSȚAN Liliana, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar
TOMA Natalia, doctor în psihologie, conferențiar universitar

Componența Comisiei de doctorat, aprobată de Consiliul Științific al USM (25.09.2024)
Președinte – GORAȘ-POSTICĂ Viorica, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova
Conducător științific – DARII Ludmila, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova
Referent 1 – GUȚU Vladimir, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova
Referent 2 – SOLCAN Angela, doctor în științe pedagogice, conferenţiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din Chișinău
Referent 3 – IANIOGLO Maria, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Comrat
Secretar științific - DEMENTIEVA Diana, doctor în filologie, cercetător științific, Universitatea de Stat din Moldova

Susținerea va avea loc la **23 decembrie**, **2024**, ora **12.00**, în ședința publică a Comisiei de Doctorat din cadrul Școlii Doctorale Științe Umaniste și ale Educației a Universității de Stat din Moldova, blocul III, sala 505, str. M. Kogălniceanu 65A, or. Chișinău, MD-2012. Teza de doctorat şi rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova şi pe pagina web a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (www.anacec.md).

Rezumatul a fost expediat la **15.11. 2024**

Autor,
WITTMAN Hana

Conducător științific,
DARII Ludmila, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar

Președinte al Comisiei de doctorat,
GORAȘ-POSTICĂ Viorica, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar

© Wittman Hana, 2024

CUPRINS

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII 4
CONȚINUTUL TEZEI 9
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI 24
BIBLIOGRAFIE 27
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI 29
ADNOTARE (ÎN LIMBILE ROMÂNĂ, ENGLEZĂ ȘI RUSĂ) 31

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei de cercetare. Perioada în care trăim este marcată de fenomene sociale complexe, care, alături de crizele economice globale, au un impact direct sau indirect asupra școlilor – instituții integrate în sistemul social mai larg. Aceste fenomene influențează nu doar procesele educaționale desfășurate în școli, ci și modul în care actorii sociali percep valoarea educației. În consecință, educația formală a devenit subiect al unor concepții, perspective și reforme în continuă evoluție, menite să modernizeze sistemul educațional, o instituție privită din ce în ce mai des ca fiind depășită în raport cu nevoile contemporane.

Educația bilingvă (sau multilingvă), în termeni generali, se referă la utilizarea a două sau mai multe limbi ca mijloace de instruire pentru o parte sau întregul curriculum școlar. Această definiție exclude programele care doar vizează elevii bilingvi fără a implementa cu adevărat instruirea bilingvă (sau multilingvă). Pentru ca o programă să fie considerată bilingvă, ambele limbi trebuie utilizate ca mijloace de instruire. După cum demonstrează cercetările științifice, educația bilingvă devine eficientă atunci când limbile sunt utilizate nu doar pentru predarea lor ca subiecte izolate, ci și pentru predarea conținutului curriculumului, precum matematica, științele sociale sau disciplinele umaniste. Bilingvismul (multilingvismul) nu poate fi analizat exclusiv în raport cu limba în sine; acesta trebuie întotdeauna înțeles în contextul social mai larg, ținând cont de circumstanțele specifice ale comunităților lingvistice implicate. Aceste comunități ocupă, la rândul lor, poziții diferite în cadrul societății, având grade variate de acces la putere, recunoaștere și oportunități.

La nivel internațional, educația multilingvă a fost stabilită ca o prioritate în numeroase documente de politici educaționale, cum ar fi *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi și Competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții*, care subliniază importanța competențelor multilingve. Aceste competențe se referă la utilizarea eficientă și adecvată a mai multor limbi pentru comunicare. *Competențele multilingve* integrează componente lingvistice, istorice și interculturale, fiind fundamentate pe capacitatea de a media între diferite limbi și moduri de comunicare.

În acest context, este de remarcat faptul că în Republica Moldova limbile principale de instruire sunt româna și rusa. În școlile frecventate de elevi din grupuri etnice, precum ucraineni, bulgari, găgăuzi și evrei, limbile materne ale acestora sunt predate alături de limbile străine. În cazul celor două școli din Chișinău cu elevi evrei, sunt studiate atât limba ebraică, cât și limba română, aceasta din urmă fiind limba de stat. În aceste instituții, elevii învață cel puțin patru limbi, manifestând diferite niveluri de motivație pentru învățarea acestora.

Conceptul de *motivație* a constituit obiectul unor ample cercetări, fiind depuse eforturi semnificative pentru definirea și explicarea esenței acestuia. Astfel, motivația pentru învățare este înțeleasă ca o stare dinamică ce rezultă din percepția elevului asupra propriei persoane și a mediului său, încurajându-l să aleagă, să se implice și să persevereze în activități orientate spre atingerea unui obiectiv. Se subliniază că motivația în context educațional vizează trei dimensiuni fundamentale: este o stare dinamică ce fluctuează în timp; este măsurată prin angajamentul și perseverența elevului în activitățile desfășurate; depinde de percepțiile elevului asupra propriei persoane, de școală și de obiectivele acesteia [16].

Cercetarea doctorală explorează diverse dimensiuni ale studiului bilingvismului, multilingvismului și ale educației multilingve. Se pune accent pe abordările metodologice tradiționale, cum ar fi metoda comparativ-istorică, metodele audio-linguale și comunicaționale, pe abordările centrate pe traducere și gramatică, precum și pe teoriile atitudinale și motivaționale.

De asemenea, se acordă atenție rolului profesorului și experienței didactice acumulate. În plus, este utilizată geografia lingvistică: de exemplu, comparațiile diacronice evidențiază trăsăturile comune ale limbilor romanice derivate din latină, în timp ce comparația sincronică clarifică specificul unor limbi precum româna și franceza. Prin aceste metode, elevii devin conștienți de relația dintre diferite areale lingvistice și culturi, subliniind interdependența conceptelor și teoriilor aplicate adesea implicit în diverse țări și culturi [2].

În baza celor expuse mai sus, putem menționa că motivația reprezintă unul dintre factorii principali în procesul de învățare, sporind semnificativ eficiența activităților și contribuind la dezvoltarea personalității. Urmează a fi analizați factorii care stau la baza formării motivației pentru învățare și modul în care aceasta poate fi stimulată și menținută pentru a obține performanțe academice optime.

În ce ne privește alegerea acestei teme de cercetare, au fost determinate de trei interese primordiale: personal, social și științific.

Interesul personal derivă din experiența autorului ca profesor în învățământul gimnazial și cel liceal. Lucrul cu elevii, părinții și colegii a evidențiat importanța înțelegerii motivației pentru învățare, în special problema motivației scăzute și impactul său negativ asupra performanțelor academice, observat printre elevii din Israel.

Interesul social este caracteristic fiecărei societăți. Societatea beneficiază de elevii bine educați, care sunt pregătiți să devină experți și profesioniști în viitor.

Interesul științific se referă la faptul că, deși motivația la elevii de gimnaziu a fost studiată pe larg, cercetările asupra acestui subiect în contextul israelian rămân limitate, în special în ceea ce privește minoritatea arabă, ale cărei caracteristici etnice și culturale sunt distincte. În cadrul

acestui studiu, ne-am propus să abordăm lacunele din literatura de specialitate prin investigarea reperelor psihopedagogice ale motivației pentru învățarea mai multor limbi la elevii de gimnaziu din Israel și a modalităților de dezvoltare a acesteia.

Descrierea contextului de cercetare și a problemei de cercetare. Deși bilingvismul a fost cercetat pe larg la nivel internațional, multilingvismul a beneficiat de o atenție relativ mai redusă. Cercetătorii sunt de acord că, în procesul de învățare a mai multor limbi, componenta comunicativă este esențială și joacă un rol dominant, fapt valabil atât în studierea limbii materne, cât și a limbilor străine. Acest aspect este abordat în mod prioritar în lucrările lui N. Chomsky [4], care își extind teoriile pentru a include elemente dincolo de comunicare, cum ar fi gradul de pregătire a elevilor, relațiile interpersonale și procesele mentale implicate în dobândirea limbilor. O altă teorie, propusă de M. Swain [19], susține că producția verbală este o parte integrantă a procesului de însușire a limbii atunci când este practicată în condiții adecvată și alţii.

Cu toate acestea, problema învățării a două sau mai multe limbi a fost obiectul cercetării pentru numeroși specialiști. E. Shonamy [17] și B. Spolsky [18] explorează însușirea limbii în funcție de contexte și nevoi individuale, în timp ce J. Cummins [9] subliniază importanța conștiinței metalingvistice în învățarea limbilor și în integrarea diferitelor modele de predare. G. R. Tucker [21] susține că multilingvismul este normă în majoritatea țărilor.

În *Republica Moldova*, problema predării și studierii mai multor limbi a fost abordată de numeroși specialiști în educație. I. Guțu a cercetat acest subiect din perspectiva proiectării curriculare și a standardelor de competență [22], A. Solcan a explorat metode active pentru învățarea limbilor [23], V. Goraș-Postica a examinat rolul limbii române ca mijloc de integrare socio-culturală a tinerilor din Republica Moldova [24], M. Ianioglo a abordat cultura comunicării în contextul dialogului intercultural [25] etc.

Cercetătorii din *Occident* au un rol semnificativ în studiul motivației, contribuțiile venind de la E. L. Deci [10], E. Bialystok [1] și alții. Studiile realizate se referă la o gamă foarte largă și variată de probleme, inclusiv: motivația și performanța, motivația și dezvoltarea competențelor, managementul motivațional, motivația și personalitatea, rolul personalității în stimularea motivației, motivația și strategiile de învățare, sursele de motivație, motivația ca plăcere a învățării și predării în clasă, motivația elevilor cu dificultăți de învățare, teoria autodeterminării și motivația învățării adulților.

Cu toate acestea, *contradicția cercetării* constă în necesitatea promovării multilingvismului și a educației multilingve pentru elevii din minoritățile naționale, în paralel cu nivelul scăzut de motivație intrinsecă și extrinsecă a acestora de a studia mai multe limbi. De asemenea, se constată o insuficiență a studiilor și a instrumentelor metodologice care să faciliteze un proces de învățare

mai eficient. Această discrepanță impune următoarea problemă de cercetare: *Care sunt abordările psihopedagogice și metodologice în educația multilingvă ce pot stimula în mod eficient motivația elevilor din învățământul gimnazial din Israel și Republica Moldova, abordând astfel contradicțiile identificate*?

Obiectul cercetării îl constituie procesul educației multilingve a elevilor din învățământul gimnazial din perspectiva motivațională.

Scopul cercetării consta în fundamentarea reperelor psihopedagogice și metodologice ale educației multilingve a elevilor din învățământul gimnazial, dintr-o perspectivă motivațională.

Obiectivele cercetării vizează: analiza literaturii de specialitate cu referire la fenomenele studiate; conceptualizarea educației multilingve a elevilor din perspectivă motivațională; elaborarea unei metodologii pentru motivarea elevilor în vederea învățării mai multor limbi, ca dimensiune a educației multilingve; validarea experimentală a metodologiei pentru motivarea elevilor în învățarea mai multor limbi.

Ipoteza cercetării. Fundamentarea unei abordări complexe și contextualizate privind motivarea elevilor de a învăța simultan mai multe limbi va avea un impact pozitiv atât asupra motivației lor de a studia aceste limbi, cât și asupra educației multilingve a elevilor, în general.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. Metodologia cercetării a fost determinată de specificul domeniului de cercetare vizat și a inclus următoarele metode:

- ***metode teoretice***: documentarea ştiinţifică, analiza şi sinteza teoretică, analiza tipologică, comparația, generalizarea şi sistematizarea;

- ***metode empirice***: chestionarea (chestionar privind atitudinile elevilor față de disciplinele academice și motivația dominantă pentru învățare), sondajul (destinat elevilor din învățământul gimnazial, din clasele 7-9, cu vârste cuprinse între 12 și 15 ani, privind opiniile lor asupra motivației în învățarea limbilor străine), experimentul psihopedagogic (cu etapele de constatare, formare și control);

- ***statistico-matematice*****:** prelucrarea datelor s-a realizat prin metode statistice descriptive (determinarea frecvențelor relative (%) și a valorilor medii), metode statistice inferențiale (test t Student pentru probe independente), test ANOVA unidirecțional (compararea valorilor medii).

Baza experimentală a cercetării: Școala evreiască „Herzl” din Republica Moldova (faza inițială) și la școala „Rupin” din Israel (toate fazele). La studiu au participat 200 de elevi din clasele 7-9, cu vârste cuprinse între 12 și 15 ani.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării rezidă în: redefinirea conceptului de educație multilingvă și stabilirea particularităților învățării mai multor limbi de către elevii de

gimnaziu de origine evreiască; abordarea învățării simultane a mai multor limbi pe baza principiilor de transpunere și transfer, comunicare activă și situațională; fundamentarea cadrului motivațional pentru educația multilingvă a elevilor de gimnaziu, bazat pe motive personale, transversale, metodologice și sociale.

Problema științifică rezolvată: contradicția dintre necesitatea educației multilingve a elevilor de gimnaziu și nivelul lor scăzut de motivație pentru învățarea mai multor limbi a fost redusă prin fundamentarea abordărilor psihopedagogice și metodologice ale acestui proces din perspectivă motivațională.

Semnificația teoretică a cercetării constă în dezvoltarea teoriei și metodologiei învățării mai multor limbi de către elevii din învățământul gimnazial, din perspectivă motivațională: fundamentarea conceptului de învățare a mai multor limbi de către elevi; stabilirea cadrului motivațional pentru învățarea simultană a mai multor limbi; deducerea principiilor de transpunere și transfer în comunicarea activă și contextuală; stabilirea instrumentelor motivaționale pentru învățarea mai multor limbi, inclusiv factorii personali, sociali, comportamentali și educaționali.

Semnificația practică a cercetării constă în: valorificarea metodologiei educației multilingve a elevilor din învățământul gimnazial, dintr-o perspectivă motivațională practică; aplicarea mecanismelor de motivare a elevilor pentru învățarea mai multor limbi în gimnaziile unde sunt predate diverse limbi; utilizarea rezultatelor cercetării în formarea inițială și continuă a cadrelor didactice, vorbitori nativi, dar și de limbi străine.

Aprobarea rezultatelor științifice. Rezultatele obținute în cadrul cercetării teoretice și empirice au fost discutate în cadrul ședințelor Departamentului de Științe ale Educației din cadrul Universității de Stat din Moldova și la diferite conferințe științifice naționale și internaționale unde au fost prezentate publicațiile științifice ale autorului. Aplicarea rezultatelor a fost demonstrată prin activități practice organizate cu elevi de la școala din Rupin, Israel.

Structura și volumul tezei. Teza include: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie cu 184 de surse, 8 anexe, 11 figuri și 19 tabele. Teza conține 140 de pagini text de bază.

Cuvinte-cheie: multilingvism, educație multilingvă, învățare multilingvă, practici de învățare a limbilor străine, strategii pentru învățarea mai multor limbi, învățare simultană a limbilor, comunicare activă și situațională, teorii motivaționale, motivație pentru învățare.

CONŢINUTUL TEZEI

În **Introducere** este argumentată actualitatea și importanța temei de cercetare; este identificată problema de cercetare; sunt formulate scopul, obiectivele şi ipoteza cercetării; sunt prezentate metodele de cercetare; este argumentată noutatea şi originalitatea ştiinţifică; sunt evidențiate rezultatele obținute care contribuie la soluționarea problemei științifice; este argumentată semnificația teoretică a cercetării şi valoarea aplicativă a cercetării.

Capitolul 1, *Educația multilingvă: cadru teoretic*, examinează abordările și delimitările conceptuale privind educația multilingvă. Analiza teoretică realizată ne-a permis să discernem complexitatea procesului de educație multilingvă, subliniind modul în care acesta îmbunătățește abilitățile cognitive, sociale și economice. Educația multilingvă este definită drept predarea mai multor limbi, inclusiv limbile materne ale elevilor, limbile globale, limbile comunitare și limbile de patrimoniu, fiecare limbă fiind predată la niveluri diferite, în funcție de nevoile contextuale specifice [17]. Această definiție a educației multilingve rezonează cu definiții paralele oferite de alți cercetători din domeniul sociolingvisticii, care subliniază necesitatea ca studenții să învețe mai mult de o limbă pentru a naviga prin amestecul lingvistic. Această abordare își propune să promoveze în rândul studenților din grupuri marginalizate înțelegerea în domeniul de conținut prin utilizarea limbii lor materne și să îmbogățească repertoriul lingvistic prin stabilirea de legături între tipare similare din diferite limbi. În ansamblu, educația multilingvă cuprinde mai mult decât simpla stăpânire a limbilor; aceasta implică acceptarea diversității, promovarea incluziunii și crearea de punți între oameni și culturi. Deschide noi oportunități, îmbogățește experiențele directe și contribuie la o comunitate globală mai conectată și armonioasă. Pentru a înțelege pe deplin semnificația și importanța educației multilingve, această lucrare prezintă definiții ale conceptelor cheie, cum ar fi monolingvismul, bilingvismul, multilingvismul, plurilingvismul și poliglosia, precum și impactul lor asupra funcțiilor cognitive și empatiei culturale.

Vectorul principal al unei politici multilingve este de a extinde gama de limbi predate, de a aprofunda și îmbunătăți metodele de predare pentru mai multe limbi și de a acorda prioritate „limbilor de patrimoniu” – inclusiv limbile indigene, minoritare și limbile vorbite acasă – a căror utilizare este acum parțial controlată de descendenții lor. În plus, capitolul abordează necesitatea de a dezvolta evaluări eficiente și de a sprijini profesorii, propunând metode de testare bilingvă ca o soluție viabilă [17].

Capitolul evidențiază modul în care perspectivele asupra bilingvismului s-au schimbat în ultimii cincizeci de ani. Privit negativ din cauza cercetărilor depășite, bilingvismul este acum recunoscut pentru beneficiile sale cognitive, lingvistice și sociale, susținute de studii efectuate în

Montreal. Această cercetare demonstrează că elevii bilingvi au avantaje semnificative atât în ceea ce privește competența lingvistică, cât și în procesarea cognitivă [21].

Abordările educaționale moderne se concentrează atât pe abilitățile de comunicare, cât și pe cunoștințele formale de limbă, marcând o tranziție de la metodele tradiționale de gramatică-întreținere către abordări comunicative și interactive. În capitol, sunt comparate metodele tradiționale de gramatică-întreținere cu abordările comunicative și interactive, reflectând o schimbare în educația modernă spre fluență în detrimentul acurateței lingvistice. Această abordare vizează fluența și introduce gramatica doar atunci când este necesară pentru a facilita comunicarea, fiind susținută de teorii precum *Ipoteza Inputului Comprehensibil* și *Ipoteza Outputului* [19]. Capitolul examinează, de asemenea, abordarea funcțională, care structurează curricula în jurul funcțiilor practice ale limbii, și abordarea holistică a „întregului limbaj", care integrează învățarea limbilor cu experiențele din viața reală. În final, capitolul explorează politicile de educație multilingvă din Republica Moldova și Israel, subliniind modul în care factorii geopolitici și economici influențează curricula lingvistică și motivația elevilor. Republica Moldova integrează limbile română, rusă și gagauză în curricula, în timp ce Israelul pune accent pe predarea limbilor engleză și arabă alături de ebraică, reflectând realitățile sale geopolitice.

Capitolul 2, ***intitulat „Cadru conceptual și metodologic al educației multilingve a elevilor din perspectiva motivațională"***, analizează educația multilingvă din diverse perspective educaționale. Reperele psihopedagogice ale educației multilingve constituie un cadru teoretic bazat pe principii generale și specifice, care ghidează practica didactică a profesorilor și contribuie la realizarea obiectivelor educaționale. *Principiile generale* ale educației includ: principiul educației centrate pe elev, principiul valorificării particularităților de vârstă, principiul liberei alegeri (sau al motivației intrinseci), principiul învățării active, principiul educației ca interacțiune și principiul asigurării continuității și tranziției. Acestea sunt completate de *principii specifice*, care vizează optimizarea instruirii, cum ar fi: principiul ilustrativității materialului didactic, principiul accesibilității conținuturilor, principiul adaptării la context, principiul abordării individualizate și personalizate, principiul achiziției active de cunoștințe și competențe, principiul abordării comunicative și interculturale, principiul colaborării și participării active a elevului, principiul integrării tehnologiilor informaționale și de comunicare în procesul educațional și principiul orientării spre succes.

Reperele metodologice oferă un cadru pentru abordarea sistemică a predării, învățării și evaluării, incluzând proiectarea, implementarea și evaluarea practicilor educaționale. Componentele cheie ale acestei metodologii sunt: strategiile didactice, activitățile educaționale specifice, programele pentru dezvoltarea profesională a profesorilor și motivarea elevilor.

Capitolul accentuează importanța elaborării strategiilor de predare adaptate, a abordărilor de învățare personalizată și a tehnicilor motivaționale bazate pe rezultatele cercetărilor din domeniul psihopedagogiei. De asemenea, evidențiază semnificația mediilor de sprijin, a metodelor de evaluare eficiente și a instruirii diferențiate în abordarea dificultăților de învățare.

Capitolul compară predarea bazată pe conținut, care integrează învățarea limbilor cu conținut semnificativ, cu abordările structuraliste ce se concentrează pe predarea gramaticii. Se propune instruirea cu conținut îmbogățit, prin integrarea elementelor lingvistice (de exemplu, gramatică) în cadrul unui conținut relevant. Această abordare este bine adaptată pentru medii internaționale cu expunere limitată la limba țintă, aliniind vocabularul, gramatica și conținutul cultural pentru a răspunde nevoilor elevilor.

Capitolul vizează atât abordarea psihopedagogică generală și metodologică, cât și perspectiva motivațională specifică. Drept repere teoretice pentru cercetare ne-au servit următoarele teorii privind esența și evoluția motivației, inclusiv teoria nevoilor de A.H. Maslow [15]; teoria modernă ale motivației propuse de R.C. Gardner [13]; teorii motivaționale cu implicații educaționale directe: teoria obiectivelor educaționale de S.H. Chan și L. Collins [3, 7], teoria atribuirii cauzale de J. Cummins [9], teoria socio-cognitivă de D. Crabbe [8], teoria stimei de sine de T. Goetz [14], teoriile învățării de P. Cirila [6].

Dezvoltarea motivației pentru învățare implică o explorare dual a subiectului. ***Prima abordare*** se axează pe analiza motivației academice *în contextul școlar*. Obiectivul explicit al acestui capitol este de a evidenția caracteristicile specifice ale motivației pentru învățare, inclusiv tipologiile acesteia, profilurile de învățare, trăsăturile de personalitate și atitudinile față de motivația elevilor. De asemenea, se examinează evoluția motivației, în conformitate cu diverse studii efectuate în diferite țări, precum și trăsăturile distinctive ale motivației pentru învățare specifice contextului arab din Israel. Această analiză servește ca fundament pentru stabilirea unui model reprezentativ destinat îmbunătățirii motivației pentru învățare. În acest context, s-a stabilit că motivele pentru învățare pot fi supuse unei clasificări cuprinzătoare, cu o distincție fundamentală între motivația intrinsecă și cea extrinsecă. Motivația intrinsecă se caracterizează printr-o orientare dezinteresată față de procesul de învățare, reflectând un interes altruist atât pentru conținut, cât și pentru procesul în sine. Sursele acesteia derivă din nevoia de autonomie și autodeterminare, care sunt deosebit de semnificative în timpul adolescenței. Pe de altă parte, motivația extrinsecă este orientată spre rezultate și consideră activitățile de învățare nu ca un scop în sine, ci ca un mijloc pentru atingerea unui scop. Esența motivației intrinseci este ancorată în nevoia cognitivă de cunoaștere, în timp ce motivația extrinsecă este determinată în principal de nevoile sociale. Principalii factori care influențează motivația pentru învățare se referă la

identificarea cauzelor pentru succes sau eșec în sarcinile și obiectivele stabilite de școală sau de cadrele didactice. Modelele actuale facilitează prezicerea scăderilor de motivație și anticiparea abandonului școlar în prezența unor factori de risc semnificativi. Totuși, prezicerea evoluției motivației în rândul elevilor fără astfel de factori de risc prezintă provocări mai mari, deoarece este sensibilă la factorii contextuali și locali care pot varia semnificativ de la un cadru didactic la altul, de la o clasă la alta și de la o disciplină la alta [12].

A ***doua abordare*** se concentrează asupra *complexității motivației pentru învățare*, care este explorată pe larg în această lucrare, având în vedere că această investigație adoptă o perspectivă multidimensională și integrativ-funcțională asupra fenomenului studiat. Această abordare a condus la conturarea mai multor dimensiuni esențiale în cercetarea motivației, subliniind că diversele aspecte și componente ale motivației nu pot și nu ar trebui să fie considerate și stabilite independent una de cealaltă [10]. În același timp, abordarea multidimensională subliniază prezența mai multor dimensiuni care sunt susceptibile de a influența examinarea, stimularea și dezvoltarea motivației pentru învățare. Aceste dimensiuni au fost organizate într-un cadru logic care le corelează cu scopul propus, îmbunătățind înțelegerea interacțiunii lor ca un sistem coerent sau în forme regrupate aliniate cu acest obiectiv. Relațiile dintre dimensiunile vizate au fost evaluate, în special în ceea ce privește implicațiile interacțiunii lor, oferind astfel o bază fundamentată pentru constatările prezentate în lucrare. Această abordare multidimensională stă la baza dezvoltării unui demers formativ, vizând creșterea motivației în predarea limbilor străine. În continuare, vom prezenta elementele acestui demers formativ:

1. *Metoda directă***:** crearea unui mediu de învățare dinamic și captivant pentru explicarea experienței de studiere a limbilor și analiza rezultatelor obținute, stimulând astfel motivația. (1) *Fără traducători: abordare monolingvă.* Doar limba predată este folosită în clasă. Se pornește de la ideea că expunerea directă la limba învățată, fără traducere, promovează o înțelegere mai intuitivă a limbii, încurajând gândirea direct în limba țintă, fără a recurge la traducerea dintr-o limbă în alta. (2) *Acțiuni de vorbire:* Plasarea unui accent puternic pe abilitățile de vorbire și ascultare. Încă de la început, elevul este încurajat să comunice oral în limba învățată, dezvoltând astfel abilități de pronunție, fluență și de înțelegere auditivă (abilitățile de citire și scriere vor fi introduse ulterior, după stabilirea unei baze orale solide). (3) *Învățare din context:* Vocabularul limbii străine studiate va fi învățat prin demonstrații, jocuri, obiecte sau materiale vizuale, ajutând elevii să asocieze cuvintele și expresiile din noua limbă țintă cu înțelesurile lor, fără a le traduce în propria limbă. (4) *Învățarea gramaticii prin inferență:* Promovarea învățării regulilor gramaticale prin utilizarea limbii. Elevii vor fi expuși la „cărămizi" gramaticale în context, urmând să deducă regulile din exemplele prezentate și promovând astfel o înțelegere naturală și

intuitivă a gramaticii, similară modului în care copiii descoperă regulile gramaticale ale limbii materne. (5) *Mediu de învățare imersiv:* Elevii vor fi expuși constant la limba țintă prin tehnologii care imită utilizarea naturală a limbajului. Această abordare accelerează achiziția limbii și ajută elevii să se familiarizeze cu sunetele, structurile și ritmurile limbii. (6) *Dezvoltarea înțelegerii intuitive a limbii:* În loc de memorarea regulilor gramaticale și a listelor de vocabular, elevii vor învăța să înțeleagă și să folosească noua limbă în mod natural, în același fel în care își înțeleg limba maternă. (7) *Îmbunătățirea abilităților de conversație:* Practica regulată a limbii străine va contribui la dezvoltarea abilităților de conversație, îmbunătățind pronunția și fluența, precum și încrederea în utilizarea limbii. Aspectele de înțelegere auditivă vor ajuta elevii să fie mai bine pregătiți pentru a înțelege limba în situații reale. (8) *Încurajarea gândirii în limba țintă:* Obiectivul este de a stimula elevii să gândească direct în limba studiată. Eliminarea etapei de traducere din procesul de învățare impune procesorului cognitiv să prelucreze gânduri și idei direct în noua limbă străină. Această abilitate de „a gândi" în limba studiată este un pas crucial pentru atingerea fluenței și a comunicării eficiente în acea limbă.

2. *Predarea limbilor prin conținut integrat*: CLIL (învățarea integrată a conținutului și a limbii) se referă la învățarea limbii prin intermediul conținutului. Principiul acestei metode este de a obține rezultate pozitive atât în învățarea unei limbi, cât și în învățarea unui domeniu de cunoaștere prin combinarea celor două. Un exemplu de utilizare a CLIL ar putea fi o clasă de geografie (domeniu de cunoaștere) desfășurată integral în limba engleză (limbă străină/suplimentară). De asemenea, se poate considera posibilitatea predării unei poezii, care a fost abordată într-o clasă de literatură, în cadrul unei ore de limba arabă.

3. *Predarea limbii într-un mod natural:* Se pune accent pe limbajul vorbit conform ordinii naturale de învățare a limbii, care presupune: ascultare, vorbire, citire și scriere, o ordine care se evidențiază atât în dezvoltarea lingvistică a copilului, cât și în dezvoltarea lingvistică și culturală a civilizației umane în general. Interesul constă în „imitarea" cursului natural al învățării unei limbi. Există trei etape structurate: 1. Ascultare-vorbire (sau „vorbire" pe scurt): 2. Citire; 3. Scriere (capacitatea de a scrie este o abilitate tehnică de performanță constând în a face semne de scriere pe hârtie). În acest mod, elevul trebuie, desigur, să fi învățat sistemul corespunzător de semne de scriere. De asemenea, în primele etape, este important să nu se exagereze cu îmbogățirea vocabularului și să nu se suprasolicite memoria, ci să se transmită un număr minim de cuvinte necesare și de modele lingvistice de bază care vor servi ulterior drept „șabloane" pentru vocabularul ce va fi extins treptat. Această abordare va facilita elevului crearea unei legături rapide cu limba străină și va stimula dorința de a o aprofunda în continuare.

4. *Baza metodologică pentru proiecte:* Profesorul va avea sarcina de a se familiariza cu dimensiunea culturală a limbii străine, în domenii precum patrimoniul, stilurile de viață ale familiei, relațiile de gen, relațiile intergeneraționale, obiceiurile legate de sănătate, instituțiile comunității, ritualurile, istoria, poveștile populare, timpul liber și multe altele.

5. *Învățarea despre modalitățile de interacțiune cu comunitatea lingvistică:* înțelegerea organizării acesteia, a diverselor roluri din cadrul ei, a relațiilor cu mediul înconjurător, a conceptelor directoare pentru acțiune și a comportamentelor care caracterizează indivizii din comunitate. Activitatea de cercetare a profesorului este esențială pentru colectarea datelor. În plus, profesorul va participa la consultări, învățând din experiențele împărtășite și din procesele colaborative din domeniu pentru a căuta asistență în abordarea provocărilor. Sesiunile de formare vor extinde perspectiva profesorilor și vor oferi suport, legitimitate, îndrumare și cunoștințe pentru a aborda problemele. Pe parcursul și la finalul proiectelor, profesorii vor reflecta asupra materialelor colectate și a proceselor implementate, folosind repere prestabilite drept cadru pentru această practică reflexivă. *Scopul proiectelor* este de a crește motivația și de a stimula pasiunea pentru învățarea unei noi limbi străine în rândul elevilor, în timp ce se aprofundează conexiunea lor cu comunitatea vorbitorilor și cu patrimoniul acesteia. Proiectele vor îmbunătăți învățarea socială și emoțională, vor promova o mai bună înțelegere a similarităților și diferențelor, ajutând elevii să-și dezvolte abilități interumane esențiale, cum ar fi ascultarea activă, comunicarea respectuoasă, dialogul intercultural, colaborarea și utilizarea limbii.

6. *Învățarea socio-emoțională* în contextul achiziției limbilor străine joacă un rol esențial în dezvoltarea abilităților elevilor de a identifica și gestiona emoțiile, de a lua decizii responsabile și de a construi relații pozitive. Această abordare holistică subliniază interconexiunea dintre abilitățile cognitive, emoționale și comportamentale, care sunt fundamentale pentru o comunicare eficientă într-o limbă străină.

Prin dezvoltarea abilităților de luare a deciziilor, abilităților interumane, automanagementului și a unui sentiment de satisfacție, elevii fac față mai ușor procesului complex de învățare a limbilor. Integrarea învățării socio-emoționale în educația lingvistică nu doar că îmbunătățește competența lingvistică, dar promovează și o înțelegere mai profundă a contextelor culturale, conducând, în cele din urmă, la rezultate academice mai bune. Prin flexibilitatea pedagogică și concentrarea pe comunicarea semnificativă, profesorii pot valorifica repertoriile lingvistice existente ale elevilor, încurajând totodată dezvoltarea conștientizării metalingvistice. În continuare, prezentăm ***Modelul psihopedagogic de stimulare a motivației elevilor de a învăța mai multe limbi*** (figura 1).

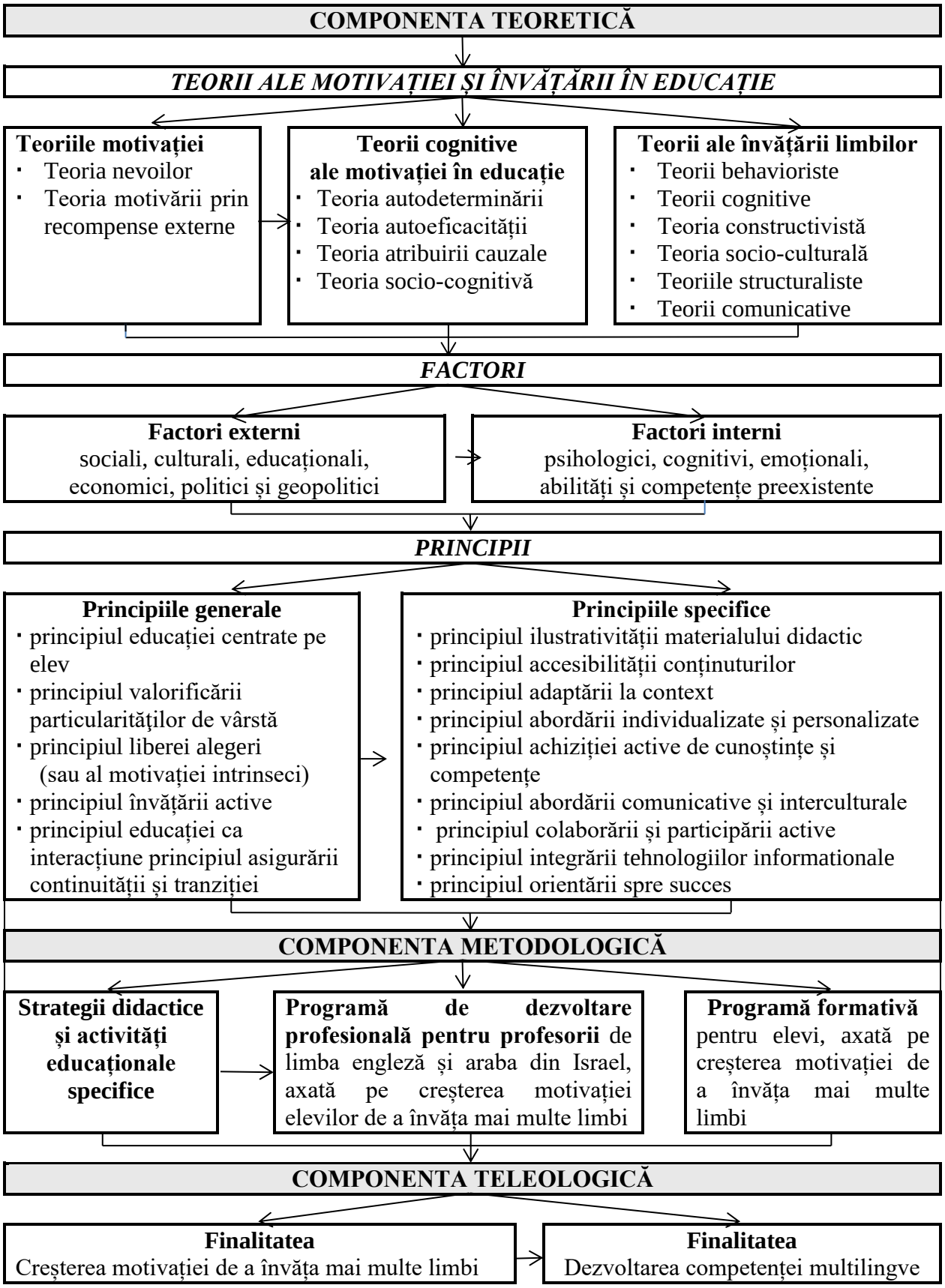

Fig. 1. Modelul psihopedagogic de stimulare a motivației elevilor de a învăța mai multe limbi

Perspectiva motivațională a învățării mai multor limbi este deosebit de importantă, deoarece inspiră atât profesorii, cât și elevii să aspire la excelență și îmbunătățire continuă. Prin raportarea practicilor pedagogice la interesele personale și culturale ale elevilor, cadrele didactice pot îmbunătăți semnificativ experiența de achiziție a limbii.

În cele din urmă, sinteza componentelor și elementelor prezentate în ***Modelul psihopedagogic de stimulare a motivației elevilor de a învăța mai multe limbi*** favorizează un mediu de învățare dinamic în care atât profesorii, cât și elevii pot excela, cultivând o generație de vorbitori multilingvi competenți, pregătiți să prospere într-o lume din ce în ce mai interconectată.

Creșterea motivației pentru învățarea mai multor limbi reprezintă un factor esențial în dezvoltarea competenței multilingve, având implicații profunde asupra comunicării eficiente în contexte interculturale și asupra diversificării experienței personale și profesionale. Într-o lume globalizată, capacitatea de a interacționa fluent în mai multe limbi devine nu doar un avantaj competitiv, ci și o necesitate, facilitând schimbul de idei, înțelegerea diversității și colaborarea în medii multiculturale.

Dezvoltarea motivației, și implicit a elementelor competenței multilingve, susține, de asemenea, consolidarea gândirii critice și a empatiei, aspecte fundamentale în contextul interacțiunilor interculturale. Prin deschiderea către învățarea limbilor străine, indivizii devin mai dispuși să accepte și să înțeleagă perspective diverse, ceea ce, la rândul său, stimulează incluziunea socială și deschiderea față de alte culturi. Astfel, o atitudine pozitivă și motivată față de învățarea limbilor străine favorizează formarea unei comunități mai bine integrate și receptive la diferențele culturale.

În același timp, motivația crescută pentru învățarea limbilor susține adaptabilitatea într-o societate globalizată, unde mobilitatea academică și profesională sunt din ce în ce mai valorizate. Educația multilingvă devine, astfel, un fundament pentru cariere internaționale și o oportunitate de dezvoltare pe termen lung. Persoanele cu competențe multilingve beneficiază de o capacitate mai mare de adaptare la diverse contexte culturale și profesionale, fiind astfel mai bine pregătite pentru provocările pieței globale a muncii.

În concluzie, o motivație autentică pentru învățarea limbilor străine nu numai că sprijină competențele lingvistice și interculturale, dar contribuie și la construirea unei societăți moderne, deschise și incluzive. Acest proces promovează colaborarea internațională și înțelegerea reciprocă, elemente indispensabile pentru o educație multilingvă și o dezvoltare globală durabilă.

Capitolul 3, „*Validarea experimentală a metodologiei de motivare a elevilor pentru învățarea mai multor limbi*”, prezintă designul de cercetare, metodele și instrumentele utilizate pentru investigarea problemei. Experimentul pedagogic a fost structurat în trei etape: identificarea

nivelurilor de motivație ale elevilor, organizarea experimentului formativ pentru dezvoltarea motivației în învățarea mai multor limbi din perspectivă motivațională și experimentul de control.

Cercetarea a explorat modul în care golurile motivaționale au putut fi suplinite și cum a fost îmbunătățit programa de învățare în baza constatărilor. A fost subliniată importanța îmbunătățirii abilităților de comunicare și de literație pentru a spori motivația elevilor. Studiul s-a bazat pe conceptul de achiziție a unei a doua limbi și s-a referit la procesul de învățare a unei limbi care nu este limba maternă a elevului, dar care este vorbită în mediul său, cum ar fi în cazul unui mediu bilingv. Limba străină (achiziționată) este limba care nu este vorbită în locul de reședință al elevului și care nu este limba sa maternă. Cercetarea a presupus o investigație empirică a afirmațiilor care au putut fi confirmate sau infirmate prin colectarea și testarea datelor. Studiul a fost de natură cantitativă și a putut fi aplicat în procesul învățării mai multor limbi, oferind suficiente informații pentru a deduce modele cantitative.

Studiul a examinat diferențele dintre elevii bilingvi și cei monolingvi în procesul de învățare a unei limbi străine, concentrându-se pe contextul specific din Republicii Moldova și Israel. La Chișinău, elevii de la două școli evreiești, unde se vorbește rusă și română, au fost obligați să învețe ebraica ca limbă străină. În mod similar, elevii vorbitori de ebraică din Israel au fost obligați să învețe araba. Această comparație a evidențiat relația dintre bilingvism și achiziția limbii străine.

Un obiectiv intermediar al cercetării a fost identificarea golurilor existente în studierea limbilor străine, evaluarea posibilității de a le aborda și de a îmbunătăți programă de învățare pe baza constatărilor. Aceasta a inclus orientarea cadrelor didactice pentru a îmbunătăți abilitățile de comunicare și de literație ale elevilor, cu scopul de a spori motivația. Studiul s-a bazat pe teoria achiziției unei a doua limbi, explorând atât învățarea limbilor bilingve, cât și a limbilor străine. În acest context, o a doua limbă a fost definită ca fiind prezentă în mediul bilingv al elevului, în timp ce o limbă străină era considerată aceea care nu era vorbită în comunitatea elevului și nici nu era limba sa maternă.

Cercetarea a adoptat o abordare cantitativă, concentrându-se pe validarea sau infirmarea empirică a ipotezelor prin colectarea și analiza datelor. Aceasta nu a vizat aspecte evaluative sau morale și a exclus problemele care nu puteau fi reconstruite.

În faza inițială, au fost propuse chestionare elevilor din clasele a VII-a până la a IX-a (cu vârste cuprinse între 12 și 15 ani) de la două școli: Școala Evreiască „Herzl” din Chișinău, Republica Moldova, și o școală de stat seculară din zona Sharon, Israel. Au fost distribuite un total de 200 de chestionare, incluzând un chestionar general pe tema educației multilingve și un chestionar axat pe motivație. Datele au fost colectate pe parcursul anului 2023, urmate de o

analiză statistică. Metodele selectate au fost aplicate în ambele școli, asigurându-se instrumente adecvate pentru fiecare participant.

În urma analizei, a fost dezvoltat și implementat un model pedagogic destinat să sporească motivația, aplicat în Israel pe parcursul întregului an școlar, având ca scop abordarea nivelurilor scăzute de motivație în învățarea limbilor străine. La finalul acestei perioade, au fost distribuite 50 de chestionare de feedback elevilor israelieni pentru a aduna informații despre experiențele lor. Analiza statistică a datelor de feedback a vizat validitatea, fiabilitatea și consistența. Aceste metode au fost alese pentru a oferi răspunsuri de încredere la întrebarea de cercetare, utilizând diverse tipuri de chestionare, inclusiv întrebări închise și enunțuri.

Scopul chestionarului a fost de a stabili diferențele dintre elevii bilingvi și cei monolingvi în procesul de învățare a mai multor limbi și de a încerca să se descopere ce i-a ajutat pe acești elevi și pe profesori să învețe o limbă străină în mod optim. Formularea întrebărilor de cercetare a fost fundamentată pe un cadru teoretic care a examinat relația dintre două variabile cheie: numărul limbilor materne vorbite de un copil și capacitatea acestuia de a învăța o limbă străină suplimentară. În formularea întrebărilor de cercetare, s-a făcut referire la tipurile de întrebări întâlnite frecvent în științele sociale: întrebări ontologice care vizează înțelegerea naturii realității; întrebări epistemologice care se concentrează pe modul cum învățăm din realitate și care caută să înțeleagă relația dintre învățăcel și ceea ce este învățat; și, în final, întrebări metodologice care evaluează cele mai bune metode și abordări. Plasarea unei întrebări în cadrul chestionarului sau modul în care aceasta era prezentată depindea de răspunsurile la întrebările anterioare. Acestea au fost concepute pentru a identifica diferențele existente între elevi și pentru a explora ce factori au contribuit la învățarea optimă atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Întrebarea de cercetare a fost: „Care a fost relația dintre educația multilingvă și motivația elevilor?” Pentru a evalua nivelul inițial de motivație al elevilor pentru învățarea mai multor limbi, s-au realizat două sondaje în rândul a 200 de elevi, dintre care 100 din Israel și 100 din Republica Moldova.

Proprietățile socio-demografice ale eșantionului. Eșantionul israelian a fost compus din 54 de băieți (54,0%) și 46 de fete (46,0%). Majoritatea s-au născut în Israel (97,0%). În eșantionul moldovean, au fost 48 de băieți (48,0%) și 52 de fete (52,0%). Majoritatea s-au născut în Republica Moldova(88,0%). Fiabilitatea internă a variabilelor studiate a fost evaluată, considerându-se acceptabilă dacă depășește 0,7.

Astfel, rezultatele indică faptul că fiabilitatea pentru majoritatea variabilelor este bună, sugerând că itemii măsoară un conținut consistent pentru fiecare evaluator. Cu toate acestea, în eșantionul israelian, fiabilitatea internă pentru variabila motivației pentru o a doua limbă străină a fost considerată scăzută. Pentru a compara motivația de a învăța o limbă între elevii din Israel

(care au o limbă maternă) și cei din Republica Moldova (care au două limbi materne), a fost realizat un test t pentru eșantioane independente.

Analiza comparativă a motivației pentru învățarea limbilor a relevat diferențe semnificative între elevii din Israel și cei din Republica Moldova. Rezultatele testului t au indicat că elevii moldoveni au demonstrat o motivație mai mare pentru învățarea atât a primei limbi străine (engleză), cât și a celei de-a doua , comparativ cu colegii lor israelieni.

În plus, elevii moldoveni au prezentat un nivel de competență lingvistică mai ridicat și abilități de exprimare orală îmbunătățite. Cu toate acestea, nu au fost identificate diferențe semnificative în abilitățile de scriere și citire între cele două grupuri.

De asemenea, au fost observate diferențe de gen, fetele din ambele țări având o motivație semnificativ mai mare pentru învățarea limbilor decât băieții. Aceste constatări subliniază impactul mediului lingvistic și al genului asupra motivației pentru învățarea limbilor.

Îmbunătățirea motivației pentru învățarea unei a doua limbi străine este esențială pentru a sprijini elevii în dezvoltarea abilităților lingvistice și comunicative fundamentale. Prin valorificarea teoriilor motivaționale și concentrarea asupra factorilor interconectați care influențează interesul și convingerile elevilor privind competența, putem crea un cadru care să îmbunătățească rezultatele învățării limbilor într-o lume din ce în ce mai interconectată.

Demersul formativ al cercetării implică interacțiunea lingvistică și culturală bazată pe trei principii: transferul de cunoștințe privind limba maternă și alte limbi, evidențiind componentele comune în învățarea și predarea limbilor; percepția limbii ca parte integrantă a societății și a culturii, dar și promovarea convingerii că multiculturalismul reprezintă fundamentul unei societăți pluraliste și democratice.

Demersul formativ al cercetării reflectă realitatea multilingvă și multiculturală a Israelului de astăzi. În acest context, profesorii de limbă formează un grup care împărtășește cunoștințe și adoptă o abordare potrivit căreia limba este un factor constructiv și mediator în diferite contexte sociale și culturale, în special în domeniul educației. Prin urmare, acest demers pune accent pe sistemul de interrelații dintre diferite limbi și culturi, plasând în centru elementele comune.

Elementul organizatoric al diverselor proiecte este reprezentat de „super întrebări” care constituie baza motivației, precum: Cum motivează limba elevii și cum reflectă aceasta contextele socioculturale și profesionale-educaționale ale participanților în procesul educațional? Care este, de asemenea, relația dintre limbă, societate și cultură? În plus, în cadrul proiectelor sunt introduse concepte comune care stimulează angajamentul elevilor, precum: limbă-societate-cultură, multiculturalism, dialoguri sociale, percepția „eu-lui” și a „altcuiva”, precum și importanța diferitelor perspective și a punctelor de vedere multiple.

Proiectele își propun să sublinieze formarea comună a cadrelor didactice ca fundament pentru o înțelegere cuprinzătoare a rolului limbii în societate și ca o infrastructură pentru acțiunea colaborativă între profesorii de limbă din cadrul sistemului educațional. Considerăm că limba este un instrument central în viața personală și profesională.

Utilizarea eficientă a acestui instrument poate stimula motivația în procesele de predare și învățare în clasele multiculturale, motivația în dezvoltarea curriculumului și a proiectelor școlare în domeniile alfabetizării și multiculturalismului, motivația în rezolvarea problemelor personale și școlare, în înțelegerea „celuilalt" și în asigurarea unei autoprezentări adecvate în diverse circumstanțe.

(1) Încurajarea profesorilor de limbi diferite din școlile israeliene de a adopta o abordare multilingvă ca principiu călăuzitor și ca fundament pentru dezvoltarea lor profesională continuă.

(2) Motivarea elevilor să examineze conceptul de multiculturalism atât în societate, cât și în școală, precum și impactul acestuia asupra identității lor personale și asupra dezvoltării lingvistice și sociale; să își asume roluri de planificatori de curriculum și cercetători în cadrul sălilor de clasă, școlilor și comunităților lor; să dezvolte abilități care să le permită să fie multiculturali. Încurajarea elevilor să cultive conștientizarea lingvistică personală, socială și culturală, oferindu-le instrumentele necesare pentru a utiliza limba în afara cadrului formal.

Programă de dezvoltare profesională pentru profesorii de limba engleză și araba din Israel, axată pe creșterea motivației elevilor de a învăța mai multe limbi (secvențe).

Formarea profesorilor a constat în 5 sesiuni, desfășurate de două ori pe săptămână, fiecare având o durată de 90 de minute, prin intermediul platformei Zoom. Aceste sesiuni s-au concentrat pe profesorii de limba engleză și arabă care au participat la proiectele școlii.

1. **Prezentarea cercetării și selectarea unui profesor coordonator pentru fiecare proiect:** explicarea cercetării și prezentarea raționamentului în modelul conceput pentru a spori motivația elevilor de a învăța o limbă străină.

2. **Revelarea cercetării și selectarea unui profesor coordonator pentru fiecare proiect:** împărțirea profesorilor în echipe de lucru în funcție de proiecte și crearea unui program și a unui plan de lucru detaliat.

3**. Integrarea teoriei și practicii: s**imulare - prezentarea planului practic tuturor profesorilor implicați în program înainte de implementare.

4. **Implementarea programă și publicarea rezultatelor proiectului:** documentarea activităților desfășurate în cadrul proiectului cu elevii.

5. Evaluarea programă și feedbackul: evaluarea elevilor printr-o prezentare a proiectului realizată de aceștia, împărtășindu-și experiențele și evaluarea profesorilor și feedbackul oferit în cadrul unui dialog deschis (pe întregul proces).

Programă formativă pentru elevi, desfășurată cu elevii la școala din Israel, axată pe creșterea motivației de a învăța mai multe limbi (secvențe).

Durata: Pe parcursul întregului an școlar (9 luni).

Titlul proiectului nr.1: **Proiect anual „Lideri evrei și arabi care deschid un drum"**

Elevii au fost inițiați într-o varietate de subiecte legate de Statul Israel și realizările sale în diverse domenii. După această experiență de învățare, au participat la competiții, inclusiv concursuri de desen, redactare de eseuri sau recitaluri. În mai 2024, a avut loc un eveniment virtual care a prezentat contribuții înregistrate de toate școlile Haftzivah. Această inițiativă s-a desfășurat atât în limba arabă, cât și în engleză.

Titlul proiectului nr. 2: **„Sărbătorile și festivalurile musulmane"**

Elevii au studiat sărbătorile și festivalurile poporului Israel, precum și cele ale musulmanilor și creștinilor, obținând o înțelegere a tradițiilor acestora. Elevii au învățat despre sărbătorile și celebrările comunității musulmano-arabe (Ramadan, Eid al-Fitr și Eid al-Adha). Aceasta s-a realizat prin intermediul unor videoclipuri.

Titlul proiectului nr. 3: **„Călătoria mea în Israel - primul pas"**

Elevii s-au angajat într-o cercetare aprofundată despre familiile lor, punând accent pe cele cu rădăcini în țările arabe și europene. Aceștia au fost încurajați să efectueze o investigație detaliată, în special asupra originii lor arabe.

Titlul proiectului nr.4: **„Arab - Zion – Concurs de videoclipuri muzicale și cântat"**

Elevii au explorat cântăreți israelieni și arabi proeminenți, învățând vocabular relevant și capitole de istorie legate de cântecele și trupele israeliene și arabe. În pregătirea pentru sărbătoarea Ramadan, a fost organizat un concurs de videoclipuri muzicale Arabi - Zion. Elevii au fost familiarizați cu cei mai buni cântăreți arabi, cu cultura și societatea arabă atât din Israel, cât și la nivel global, și cu o lucrare contemporană în limba arabă. De asemenea, au fost difuzate melodii în noua limbă străină în timpul lecțiilor.

Titlul proiectului nr. 5: **„Crearea și consolidarea unei legături continue între elevii din școlile externe și cei israelieni"**

Elevii și-au întărit conexiunea cu Israelul prin relații interumane cu studenți arabi din alte școli și cu colegi din Europa vorbitoare de limbă engleză. Au fost create și consolidate legături continue, atât online, cât și offline, între studenții care vorbesc ebraica ca limbă maternă și cei care vorbesc o limbă străină. S-au dezvoltat legături educaționale cu o școală arabă, expunând

elevii la stilurile de viață ale colegilor lor arabi. Programă Yilmodu a oferit o platformă pentru a explora interesele și cunoștințele partenerilor, angajându-se în valorile și cultura celor două părți.

Titlul proiectului nr.6: **„Olimpiada școlară pentru aprofundarea cunoștințelor și competiție de nivel între elevi în limba arabă și engleză”**

Elevii au aprofundat cunoștințele în domeniile istoriei, culturii, tradiției și vocabularului, atât în limba arabă, cât și în limba engleză. Pentru a întări conexiunea și afinitatea față de limba araba, au fost organizate competiții și jocuri, cu premii între clasele care învățau această limbă.

Rezultatele implementării metodologiei pentru motivarea elevilor în învățarea mai multor limbi. Studiul s-a bazat pe un chestionar format din 10 întrebări, elaborat după ce elevii au petrecut un an alături de un profesor de limbi străine, utilizând modelul prezentat pentru a spori motivația în învățarea mai multor limbi. Chestionarul a fost administrat unui eșantion de 50 de elevi dintr-o unitate regională centrală din Israel, care studiau la școală mai multe limbi – araba și engleza – pe lângă limba maternă, ebraica. Rezultatele obținute la etapa de constatare au indicat niveluri medii și, în majoritatea cazurilor, scăzute ale valorilor măsurate.

Tabelul 1. Caracteristicile socio-demografice ale grupului experimental din Israel

Procentaj	Numărul de subiecți	Variabilă
		Gen
56.0%	28	**Masculin**
44.0%	22	**Feminin**
100.0%	50	**Clasa** / 8
100.0%	50	**Țara de naștere / Israel**
100.0%	50	**Limba maternă / Ebraică**

Fig. 2. Statistici descriptive ale variabilelor de cercetare în Israel, după implementarea metodologiei din 2023

Statisticile Descriptive Generale:

1) Scorul mediu este M = 4.187, cu o abatere standard de SD = 0.629. Aceasta sugerează un nivel semnificativ de acord între participanți în ceea ce privește ***motivația lor de a învăța o limbă străină***.
2) Scorul mediu este M = 4.027, cu o abatere standard de SD = 0.656. Participanții sunt de acord că ***cunoștințele lor s-au îmbunătățit***.
3) Scorul mediu este M = 3.980, cu o abatere standard de SD = 0.714. Participanții tind să fie de acord că abilitățile lor s-au îmbunătățit.
4) Scorul mediu este M = 3.807, cu o abatere standard de SD = 0.735. Participanții sunt de acord ***că experiența lor de învățare a fost îmbunătățită***.

Analiza Corelației:

1) Există o relație pozitivă semnificativă între motivație și îmbunătățirea cunoștințelor ($r = 0.708$, $p < .01$). O motivație mai mare este asociată cu o achiziție mai mare de cunoștințe.
2) Există o relație pozitivă semnificativă între motivație și îmbunătățirea abilităților ($r = 0.544$, $p < .01$). O motivație mai mare corelează cu o dezvoltare mai bună a abilităților.
3) Există o relație pozitivă semnificativă între motivație și experiența de învățare ($r = 0.477$, $p < .01$). O motivație crescută este legată de o experiență de învățare mai bună.

În cadrul cercetării, s-a stabilit existența unei relații pozitive între motivația pentru învățarea unei limbi străine și îmbunătățirea cunoștințelor, astfel încât, cu cât motivația pentru învățarea unei limbi străine este mai mare, cu atât cunoștințele dobândite sunt mai ample.

De asemenea, s-a observat că, pe măsură ce motivația pentru învățarea unei limbi străine crește, îmbunătățirea abilităților devine mai pronunțată.

În același timp, creșterea motivației pentru învățarea unei limbi străine conduce la o experiență de învățare mai semnificativă.

Impactul metodologiei complexe și contextualizate pentru motivarea elevilor de a învăța mai multe limbi. Creșterea substanțială a motivației pentru ambele limbi în urma implementării metodologiei demonstrează eficacitatea acesteia. Creșterea de la 52% la 95% pentru limba engleză și de la 31% la 63% pentru limba arabă reflectă o îmbunătățire semnificativă a entuziasmului și implicării elevilor în procesul de învățare a limbilor. Este evident că a existat o creștere semnificativă de aproximativ 50% în motivația de a învăța limbi străine în rândul elevilor de la Școala „Rupin” din Israel.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea de față abordează o problemă actuală referitoare la eficientizarea procesului de educație multilingvă pentru elevii din învățământul gimnazial, prin stimularea motivației acestora pentru învățarea simultană a mai multor limbi. Studiul s-a concentrat pe analiza conceptului de educație multilingvă din diverse perspective teoretice și pe conceptualizarea sa dintr-o perspectivă motivațională. A fost fundamentată o abordare complexă și contextualizată privind motivarea elevilor de a învăța simultan mai multe limbi, validată experimental prin implementarea unei metodologii specifice.

În funcție de scopul și obiectivele cercetării, formulăm următoarele **concluzii:**

1. Analiza teoretică indică faptul că educația multilingvă a devenit o normă globală, un număr tot mai mare de cetățeni utilizând zilnic două sau mai multe limbi, în special în Europa, unde elevii studiază frecvent două sau trei limbi simultan. Politicile educaționale ale Uniunii Europene susțin această diversitate prin *Strategia pentru multilingvism*, care promovează nu doar diversitatea lingvistică, ci și integrarea limbilor în relația cetățenilor cu instituțiile guvernamentale.

2. Educația multilingvă integrează mai multe limbi în procesul de învățare, promovând dezvoltarea politicilor educaționale, a curriculumului și a metodelor didactice. Aceasta vizează proiectarea eficientă a curriculumului și adoptarea unor metode de predare-învățare-evaluare, cu scopul de a oferi o educație multilingvă cuprinzătoare.

3. Reperele psihopedagogice, reflectând teorii și principii fundamentale, au generat orientări metodologice funcționale, menite să motiveze elevii în învățarea mai multor limbi. Acestea includ metode didactice, cum ar fi metoda comparativ-istorică, metodele audio-linguale și comunicaționale, abordările centrate pe traducere și gramatică, precum și teorii despre atitudini și motivație.

4. În conformitate cu cadrul teoretic stabilit, am elaborat o metodologie pentru motivarea elevilor de a învăța simultan mai multe limbi, aplicată în cadrul unui experiment pedagogic. Implementarea acestei metodologii a condus la o creștere semnificativă a motivației pentru învățarea limbilor, de la 52% la 95% pentru limba engleză și de la 31% la 63% pentru limba arabă, reflectând entuziasmul și implicarea elevilor de la Școala „Rupin” din Israel.

5. Rezultatele teoretice și aplicative obținute prin cercetare ne permit să concluzionăm că dezvoltarea motivației elevilor pentru învățarea mai multor limbi reprezintă un proces complex, care necesită angajament profund din partea elevilor, precum și sprijin coordonat din partea cadrelor didactice, manifestat prin deschidere, adaptabilitate și flexibilitate în diverse contexte de învățare, dar și interes pentru propria formare profesională continuă.

6. Cercetarea confirmă soluționarea problemei științifice, constând în contradicția dintre necesitatea educației multilingve pentru elevii de gimnaziu și nivelul lor scăzut de motivație pentru învățarea mai multor limbi, prin fundamentarea unor abordări psihopedagogice și metodologice dintr-o perspectivă motivațională.

În baza rezultatelor obținute în cercetare, propunem următoarele ***recomandări***:

Dimensiunea formării continue a cadrelor didactice: asigurarea formării continue a cadrelor didactice pentru dezvoltarea cunoștințelor și abilităților necesare în adoptarea strategiilor de sprijin și motivare a elevilor în învățarea mai multor limbi în școlile din Israel; desfășurarea unui proces de mentorat pentru profesorii debutanți, sprijiniți de colegii cu experiență, precum și promovarea interacțiunii și partajării bunelor practici între profesori prin mijloace tehnologice și digitale, de exemplu, crearea unui e-ghid de bune practici bazat pe experiențele anterioare ale cadrelor didactice, care să includă activități menite să faciliteze învățarea simultană a mai multor limbi.

***Dimensiunea procesuală a motivației elevilor în învățarea mai multor limbi*:** revizuirea și adaptarea constantă a strategiilor de sprijin și motivare a elevilor, în funcție de feedbackul oferit de aceștia și de nevoile lor de învățare; implementarea unor metode didactice pentru dezvoltarea învățării bazate pe standardizare, la trei niveluri: de bază, intermediar și avansat, în conformitate cu cele patru deprinderi: vorbire, ascultare, citire și scriere; utilizarea minimă a traducerii pentru a dezvolta, în primul rând, abilitățile de vorbire; implementarea unor metode didactice de predare în limbaj natural; dezvoltarea terminologiei gramaticale comune ca o condiție prealabilă pentru învățarea mai multor limbi; evaluarea cunoștințelor lingvistice ar trebui realizată nu doar prin activități monolingve, ci și prin dialog lingvistic și feedback constant pentru îmbunătățirea învățării elevilor; promovarea interculturalității în predarea limbilor prin explorarea culturii vorbitorilor limbii și integrarea limbii străine în celelalte discipline didactice; încurajarea studiului individual și stimularea învățării prin proiecte, care fac lecțiile mai captivante; colaborarea cu profesori nativi pentru o experiență de învățare mai eficientă și plăcută; elaborarea manualelor, broșurilor de instruire, prezentărilor și software-ului digital pentru educația multilingvă în general și pentru învățarea mai multor limbi, în special.

Dimensiunea evaluării motivației elevilor: evaluarea constantă a motivației elevilor pentru învățarea mai multor limbi, luând în considerare factori precum absența stereotipurilor legate de limbă și vorbitorii acesteia, învățarea bazată pe interese personale, contextul de învățare, recunoașterea importanței cunoașterii limbilor pentru dezvoltarea personală, autonomia și creativitatea elevilor; elaborarea, adaptatea și utilizarea chestionarelor pentru a aprecia atitudinile

elevilor față de educația multilingvă, impactul asupra rezultatelor lor în viața personală și profesională.

Dimensiunea diversificării procesului de învățare: diversificarea procesului de învățare prin introducerea unor activități extracurriculare atractive, cum ar fi cluburi de limbă, sesiuni de film sau lecturi literare, menite să dezvolte interesul elevilor pentru limbile străine și să le ofere oportunități de aplicare practică a cunoștințelor dobândite.

Dimensiunea relațiilor interumane: crearea unui climat educațional favorabil învățării mai multor limbi, prin susținerea cooperării interumane în clasă, dezvoltarea abilităților sociale și promovarea unui mediu constructiv și incluziv de învățare; utilizarea grupurilor de studiu intergeneraționale și a activităților extrașcolare, prin care elevii să interacționeze și să dezvolte abilitățile sociale necesare integrării în societatea.

Dimensiunea implicării comunității și a părinților: colaborarea strânsă între profesori, părinți și comunitatea locală pentru promovarea educației multilingve, prin organizarea de întâlniri cu părinții, dezbateri și discuții care să sublinieze avantajele acestei educații, precum și prin cursuri de formare pentru părinți, menite să le ofere instrumentele necesare pentru a-și sprijini copiii.

Dimensiunea cercetărilor ulterioare în domeniul științelor educației: extinderea perspectivelor de abordare a dezvoltării motivației pentru învățarea mai multor limbi la elevii de toate treptele de învățământ, în diferite contexte educaționale, inclusiv învățământul la distanță; desfășurarea cercetărilor de durată pentru a stabili influența pe termen lung a metodologiei privind motivarea elevilor în învățarea mai multor limbi și progresul acestora; elaborarea și publicarea ghidurilor metodologice privind motivarea elevilor în învățarea mai multor limbi; examinarea modului în care factorii externi, cum ar fi crizele politice, războaiele sau instabilitatea economică, afectează motivația elevilor de a învăța o limbă străină; evaluarea cadrelor didactice cu diverse origini culturale în raport cu eficiența metodologiei și a impactului acesteia asupra motivației elevilor.

Având în vedere complexitatea procesului de educație multilingvă în general și a motivației elevilor în învățarea mai multor limbi, în special, cercetarea noastră prezintă anumite **limite:**

(1) Este important de menționat influența evenimentelor politice și economice curente din lume, mai ales în contextul crizei politice. (2) Există limite legate de atitudinile cadrelor didactice de la alte discipline față de educația multilingvă, rezistența acestora la schimbare și, în consecință, implicarea insuficientă. (3) O altă provocare s-a manifestat prin asigurarea că predarea multilingvă este adecvată din punct de vedere cultural, mai ales atunci când profesorii nu împărtășesc aceleași origini culturale cu elevii lor.

BIBLIOGRAFIE

English:

1. BIALYSTOK, E., CRAIK, F.I., KLEIN, R., VISWANATHAN, M. Bilingualism, aging, and cognitive control: Evidence from the Simon task. In: *Psychology and Aging* [online]. 2004, vol 19(2), pp. 290-303. ISSN: 0882-7974. DOI: https://doi.org/10.1037/0882-7974.19.2.290
2. CENOZ, J. Defining multilingualism. In: *Annual Review of Applied Linguistics* [online]. Cambridge University Press, 2013. vol 33, pp. 3-18. Available on: https://doi.org/10.1017/S026719051300007X
3. CHAN, Swee Heng, RAOOFI, Saeid, TAN, Bee Hoon. Self-Efficacy in Second/Foreign Language Learning Contexts. In: *English Language Teaching* [online]. Canadian Centre of Science and Education, 2012. vol. 5(11), pp. 60-73. ISSN: 1916-4750 DOI: http://dx.doi.org/10.5539/elt.v5n11p60
4. CHOMSKY, N. *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge, Massachusetts: The M.I.T Press,1965. ISBN: 9780262530071
5. *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions-Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment.* European Commission. Brussels, 2008. Available at: COM(2008) 566 final of 18 Sep. 2008.
6. CIRILA, P., JANA, K., MELITA, P.L., MILENA, V.Z., SONJA, P. Students' Social Behaviour in Relation to their Academic Achievement in Primary and Secondary School: Teacher's Perspective. In: *Psychological Topics* [online]. Croatia: University of Rijeka, 2019. vol. 18(1), pp. 55-74. ISSN: 1849-0395 Available on: https://www.researchgate.net/publication/277730063_Students'_Social_Behaviour_in_Relation_to_their_Academic_Achievement_in_Primary_and_Secondary_School_Teacher's_Perspective 13
7. COLLINS, L., HALTER, R. H., LIGHTBOWN, P. M., SPADA, N. Time and the Distribution of Time in L2 Instruction. *TESOL Quarterly* [online]. 1999, vol. 33, no. 4, pp. 655-680. ISSN: 00398322. DOI: 10.2307/3587881
8. CRABBE, D. The Quality of Language Learning Opportunities. *TESOL Quarterly* [online]. 2003, vol. 37, no. 1, pp. 9-34. ISSN: 00398322. DOI: 10.2307/3588464
9. CUMMINS, J. A proposal for action: Strategies for recognizing heritage language competence as a learning resource within the mainstream classroom. In: *Modern Language Journal* [online]. Wiley, 2005. vol. 89(4), pp. 585-592. ISSN: 00267902. Available at: https://www.jstor.org/stable/3588628
10. DECI, Edward L. and RYAN, Richard M. *Optimizing students' motivation in the era of testing and pressure: A self-determination theory perspective*. Singapore: Building autonomous learners, 2016. pp. 9-29. ISBN: 978-9812-87-629-4
11. DONATO, Richard and TUCKER, G. Richard. *Implementing a district-wide foreign language program: A case study of acquisition, planning, and curricular innovation* [online]. Eric Digest, 2001. Available on: https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED456673.pdf
12. ECCLES, Jacquelynne S., SCHIEFELEF, Ulrich, WIGFIELD, Allan. Motivation to succeed. In: *W. Damon & N. Eisenberg (Ed.), Handbook of child psychology: Social, emotional, and personality development*. New York: John Wiley & Sons, Inc ,1998. pp. 1017–1095. ISSN: 978-3-316-85556-6

13. GARDNER, R. C. Integrative Motivation: Past, Present and Future. In: *Temple University Japan, Distinguished Lecturer Series*, Tokyo, Osaka, February 24, 2001.
14. GOETZ, T., HAAG, L., HALL, N., PEKRUN, R. Academic emotions from a social-cognitive perspective: antecedents and domain specificity of students' affect in the context of Latin instruction. In: *Educational psychology* [online]. The British Psychological Society, 2006. vol. 76(2), pp. 289-308. ISSN: 2044-8279. DOI: 10.1348/000709905X42860
15. MASLOW, A. H. A theory of human motivation. In*: Psychological Review* [online]. 1943. vol. 50(4), pp. 370–396. ISSN: 1939-1471. DOI: https://doi.org/10.1037/h0054346
16. PICCARDO, E. Plurilingualism and curriculum design: Toward a synergic vision. *TESOL Quarterly* [online]. 2013, vol. 47(3), pp. 600-614. ISSN: 1545-7249. DOI: 10.1002/tesq.110 37
17. SHOHAMY, E. *Language policy: Hidden agendas and new approaches.* New York: Routledge, 2006. ISBN: 9780415328654
18. SPOLSKY, B. *Conditions for second language learning*. UK: Oxford, OUP, 1989. ISBN: 194370860. Available on: https://llt.org.in/wp-content/uploads/2019/02/Revised-Softcopy-of-LLT-issue2-pdf.io-15-pdf.io-2.pdf
19. SWAIN, M. Communicative competence: some roles of comprehensible input and comprehensible output in its development. In: *Input in second language acquisition*. Rowley, MA: Newbury House, 1985. pp. 235-253. ISBN: 0-88377-284-1
20. SWAIN, M. The Output Hypothesis: Its History and Its Future. in: Keynote speech given at the 5th International Conference on ELT in China. Beijing. 2007. Available on: https://docplayer.net/35411659-The-output-hypothesis-its-history-and-its-future.html
21. TUCKER, G.R. A global perspective on multilingualism and multilingual education. In: *Beyond bilingualism: Multilingualism and multilingual education* [online]. Clevedon: Multilingual Matters, 1998. pp. 3-15. ISSN: 9781800418073. DOI: 10.21832/9781800418073-003

In French

22. GUȚU I. Politiques linguistiques et éducatives européennes et nationales: enjeux et perspectives au début du millénaire. Actele Colocviului internațional de științe ale limbajului „Eugeniu Coșeriu” (CISL), ediția a XVI-a Eugeniu Coșeriu centenar. Limbă, creativitate, cultură – structuri de rezistență ale ființei umane (24-25 septembrie 2021). USM, Chișinău, 2021. p.159-164. ISBN 978-9975-158-66-4
23. SOLCAN A. Compétence discursive dans l’enseignement motivant du français. În : Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământulu. În: Materialele conferinței științifice internaționale cu participare internaţională 26 martie 2021, Seria 23, Vol. 2. – 2021. – 402 p. – ISBN 978-9975-46-561-8. CZU 811.133.1:378.147. CZU 811.133.1:378.147 p.235-241.

Romanian:

24. GORAS-POSŢICA, V. NASTASIU, S. Limba română – mijloc de integrare socio-culturală a tinerilor din Republica Moldova aici și acum? ACROSS, www.across-journal.com, ISSN 2602-1463Vol. 4(2) 2021. Contemporary Challenges in Teaching Romanian as a Second Language
25. IANIOGLO M. Cultura comunicării în contextul dialogului intercultural. În: Perspectivele şi Problemele Integrării în Spaţiul European al Cercetării şi Educaţiei, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu‖ din Cahul, 2019, Vol.6, Partea 2, pp. 32-35. ISSN 2587-3563

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI

Articole din reviste internaționale:

1. **WITTMAN, H.** *Psycho-pedagogical and Methodological Approaches to the Multilingual Education of Students: The Analytical Framework*. In: „Online International Interdisciplinary Research Journal" [Online]. WEB of Science, 02 April 2023. vol. 13(2), pp. 19-25. ISSN: 2249-9598. Disponibil: https://oiirj.org/oiirj/?s=Wittman&submit=Search
2. **WITTMAN, H.** *Teaching Methods of Multilingual Education in Schools motivation and Multilingual Education in Schools*. In: „Online International Interdisciplinary Research Journal" [Online]. WEB of Science, 02 April 2023. vol. 13(2), pp. 26-32. ISSN: 2249-9598. Disponibil: https://oiirj.org/oiirj/?s=Wittman&submit=Search
3. **WITTMAN, H.** *Psycholinguistic and Motivational Approaches to Learning Several Languages*. In: „Studia Universitatis" [Online]. Universitatea de Stat din Moldova, nr. 5/2023, pp. 135-139. ISSN: 1857-2103. Disponibil: https://doi.org/10.59295/sum5(165)2023_22
4. **WITTMAN, H.** *Multilingual Education from Students: Case Study in Israel and Moldova*. In: „Journal Evaluation in Education" [Online]. DOAJ, vol. 5/2024, nr. 2, pp. 81-88. ISSN: 2716-4160. Disponibil: https://cahaya-ic.com/index.php/JEE/article/view/957
5. **WITTMAN, H.** *Promoting Multilingualism In School*. In: „Studia Universitatis" [Online]. Universitatea de Stat din Moldova, nr. 5(175)/2024, pp.123-130. ISSN: 1857-2103. Disponibil: https://doi.org/10.59295/sum5(175)2024_17

Articole din participarea la conferințe științifice internaționale:

6. **WITTMAN, H.** International Conference "EU: Building links to Eastern Partnership Countries", p. 49-54. Chisinau, March 15-16, 2023. Organizers: EUforY. An article published in the conference materials*: Education of Students from A Motivational Perspective*. ISBN: 978-9975-175-46-3. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/49-54_35.pdf
7. **WITTMAN, H.** Scientific-practical conference "perspectivele De Reziliență a Familiei În Contextul Multiplelor Crize", May 11, 2023. pp. 199-209. Organizers: Republic of Moldova for UNESCO. An article published in the conference proceedings: *Methods of Multilingual Education in Schools motivation and Multilingual Education in Schools*. ISBN: 978-9975-3651-5-4. https://doi.org/10.55086/PRFCMCX199210
8. **WITTMAN, H.** International scientific and practical conference "Science. Education. Culture", Tom 2, Volume III, p. 212. Comrat, Oct. 02, 2023. Organizers: Comart State University. An article published in the conference materials: *Psycholinguistical and Motivational Approaches to Learning Several Languages*.ISBN:978-9975-83-254-

0.https://kdu.md/images/Files/mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferenciya-nauka-obrazovanie-kultura-posvyashchennaya-32-godovshchine-kgu-tom--2.pdf

9. **WITTMAN, H.** National Scientific conference with international participation "Integration Through Research and Innovation", p. 351-358. Chisinau, Nov. 09-10, 2023. Organizers: USM University. An article published in the conference materials*: Psycho-pedagogical And Methodological Landmarks for Multilingual Education of Students from A Motivational Perspective*. ISBN 978-9975-62-688-0. https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/Culegerea-de-articole-Seria-Stiinte-sociale_2023.pdf
10. **WITTMAN, H.** International Conference on Adult Education of "Education for Peace and Sustainable development", p. 108. Chisinau, Nov. 09-11, 2023. Organizers: USM University. An article published in the conference materials: *Landmarks for Multilingual Education of Students from Motivational Perspective*. ISBN:978-9975-62-593-7.https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/111-111_46.pdf

ADNOTARE

Wittman Hana, *„Repere psihopedagogice și metodologice ale educației multilingve din perspectivă motivațională în Israel și Republica Moldova”,* teză de doctor în științe ale educației, Chișinău, 2024.

Volumul și structura tezei. Teza este constituită din introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, 184 surse bibliografice, 8 anexe, 140 pagini text de bază, 11 figuri, 19 de tabele. Rezultatele cercetării sunt publicate în 10 lucrări științifice.

Cuvinte cheie: multilingvism, educație multilingvă, învățare multilingvă, practici de învățare a limbilor străine, strategii pentru învățarea mai multor limbi, învățarea simultană a mai multor limbi, comunicare activă, teorii motivaționale.

Domeniu de studiu: Științe ale Educației

Scopul cercetării: Fundamentarea reperelor psihopedagogice și metodologice ale educației multilingve a elevilor din învățământul gimnazial, dintr-o perspectivă motivațională.

Obiectivele cercetării: analiza literaturii de specialitate cu referire la fenomenele studiate**;** conceptualizarea educaţiei multilingve a elevilor din perspectivă motivațională; elaborarea metodologiei de motivare a elevilor pentru învățarea mai multor limbi ca dimensiune a educației multilingve; validarea experimentală a metodologiei de motivare a elevilor pentru învățarea mai multor limbi.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării constă în: redefinirea conceptului de educație multilingvă și stabilirea particularităților învățării mai multor limbi de către elevii de gimnaziu de origine evreiască; abordarea învățării simultane a mai multor limbi pe baza principiilor de transpunere și transfer, comunicare activă și situațională; fundamentarea cadrului motivațional pentru educația multilingvă a elevilor de gimnaziu, bazat pe motive personale, transversale, metodologice și sociale.

Problema științifică rezolvată: contradicția dintre nevoia de educație multilingvă a elevilor de gimnaziu și nivelul scăzut de motivație a acestora pentru învățarea mai multor limbi s-a redus prin fundamentarea abordărilor psihopedagogice și metodologice ale acestui proces din perspectiva motivațională.

Semnificația teoretică a cercetării constă în: dezvoltarea teoriei și metodologiei învățării mai multor limbi de către elevii din învățământul gimnazial, din perspectiva motivațională; fundamentarea conceptului de învățare a mai multor limbi de către elevi; stabilirea cadrului motivațional pentru învățarea simultană a mai multor limbi; deducerea principiilor de transpunere și transfer în comunicarea activă și situațională/contextuală; identificarea instrumentelor motivaționale pentru învățarea mai multor limbi, incluzând factori personali, sociali, comportamentali și educaționali.

Semnificația practică a cercetării valorificarea metodologiei educației multilingve a elevilor din învățământul gimnazial, dintr-o perspectivă motivațională practică; aplicarea mecanismelor de motivare a elevilor pentru învățarea mai multor limbi în gimnaziile unde sunt predate diverse limbi; utilizarea rezultatelor cercetării în formarea inițială și continuă a cadrelor didactice, vorbitori nativi, dar și de limbi străine.

Rezultatele cercetării au fost discutate în cadrul ședințelor Departamentului de Științe ale Educației din cadrul Universității de Stat din Moldova, aprobate și validate prin publicarea în reviste ştiinţifice, culegeri ale materialelor conferinţelor ştiinţifice naţionale şi internaţionale.

ANNOTATION

Wittman Hana, "*Psycho-Pedagogical and Methodological Benchmarks of Multilingual Education of Students from a Motivational Perspective in Israel and The Republic of Moldova*", Doctoral Thesis in Education Sciences, Moldova State University, Chisinau, 2024.

Volume and Structure of the Thesis: The thesis consists of an introduction, three chapters, general conclusions, and recommendations, 184 bibliographic sources, 8 appendices, 140 pages of basic text, 11 figures, and 19 tables. The research results are published in 10 scientific papers.

Keywords: multilingualism, multilingual education, multilingual learning, foreign language learning practices, strategies for learning multiple languages, simultaneous language learning, active communication, motivational theories, motivation for learning.

Field of Study: General Theory of Education

The Purpose of the Research: establishment of the psycho-pedagogical and methodological benchmarks of multilingual education of middle school students from the motivational perspective.

Research Objectives: analyse specialized literature with reference to the studied phenomena; conceptualize students' multilingual education from a motivational perspective; develop a methodology for motivating students to learn multiple languages as a dimension of multilingual education; experimentally validate the methodology for motivating students to learn multiple languages.

The scientific novelty and originality of the research lie in: defining the concept of multilingual education and identifying the particularities of learning multiple languages among middle school students of Jewish origin; developing an approach to simultaneous language learning based on the principles of transposition, transfer, and active, situational communication; establishing a motivational framework for multilingual education of middle school students based on personal, methodological and social factors.

The scientific problem solved: the contradiction between the need for multilingual education among middle school students and their low motivation to learn multiple languages was mitigated by substantiating psycho-pedagogical and methodological approaches to multilingual learning from a motivational perspective.

The theoretical significance of the research lies in the development of the theory and methodology of multilingual learning among middle school students from a motivational perspective: establishing the concept of multilingual learning among students; defining a motivational framework for the simultaneous learning of multiple languages; deriving the principles of transposition and transfer in active and situational/contextual communication; identifying motivational tools for learning multiple languages, including personal, social, behavioral, and educational factors.

The practical significance of the research consists in capitalizing on the concept of multilingual education from a motivational perspective in educational practice in Israel; applying the methodology for motivating students to learn multiple languages in middle schools where multiple languages are taught; utilizing the research results in the initial and ongoing training of teachers of native and foreign languages.

Application of the scientific results. The research results was approved and validated through publication in scientific journals, and collections of materials from scientific conferences.

АННОТАЦИЯ

Виттман Хана, „*Психо-педагогические и методические ориентиры многоязычного образования с мотивационной точки зрения в Израиле и Республике Молдова*”, докторская диссертация в области педагогических наук, Кишинев, 2024.

Объем и структура дипломной работы: Дипломная работа состоит из введения, трех глав, общих выводов и рекомендаций, 184 библиографических источников, 8 приложений, 140 основных текстовых страниц, 11 фигур, 19 таблиц. Результаты исследования опубликованы в 10 научных работах.

Ключевые слова: многоязычие, многоязычное образование и обучение, практики изучения иностранных языков, стратегии изучения нескольких языков, одновременное изучение нескольких языков, активная коммуникация, теории мотивации.

Область исследования: Общая теория образования.

Цель исследования: обоснование психо-педагогических и методических ориентиров многоязычного образования учащихся гимназий с мотивационной точки зрения.

Задачи исследования: анализ специализированной литературы, касающейся изучаемых явлений; концептуализация многоязычного образования учеников с мотивационной точки зрения; разработка методологии мотивации учеников к изучению нескольких языков как области многоязычного образования; экспериментальная проверка методологии мотивации учеников к изучению нескольких языков.

Научная новизна и оригинальность исследования заключается в: переосмыслении определения понятия многоязычного образования и установлении особенностей изучения нескольких языков учащимися средних школ еврейского происхождения; в разработке подхода к одновременному изучению нескольких языков, основанного на принципах транспонирования и переноса, активного и ситуативного общения; в обосновании мотивационной структуры многоязычного образования учащихся средних классов на основе личностных, методических и социальных факторов.

Решена научная задача: уменьшено противоречие между необходимостью многоязычного образования учащихся средних классов и их низким уровнем мотивации к изучению нескольких языков путем обоснования психо-педагогических и методических подходов этого процесса с мотивационной точки зрения.

Теоретическая значимость исследования заключается в*:* разработке теории и методики изучения нескольких языков учащимися гимназий с мотивационной точки зрения; обоснование концепции изучения учащимися нескольких языков, использование дидактических инструментов изучения нескольких языков: личного, социального, поведенческого, образовательного; концептуализация педагогической основы развития мотивации к изучению нескольких языков.

Практическая значимость исследования заключается в: применении методологии многоязычного образования учащихся гимназий с практической мотивационной перспективы; применение механизмов мотивации учащихся для изучения нескольких языков в гимназиях, где преподаются различные языки; использование результатов исследования в процессе начальной и последующей подготовки педагогических кадров, как носителей родных языков, так и иностранных языков.

Результаты исследования одобрены и подтверждены публикациями в международных научных журналах, сборниках материалов научных конференций.

WITTMAN HANA

REPERE PSIHOPEDAGOGICE ȘI METODOLOGICE ALE EDUCAȚIEI MULTILINGVE A ELEVILOR DIN PERSPECTIVĂ MOTIVAȚIONALĂ ÎN ISRAEL ȘI REPUBLICA MOLDOVA 531.01 – TEORIA GENERALĂ A EDUCAȚIEI

Rezumatul tezei de doctorat în științe ale educației

Aprobat spre tipar: 14.11.2024 Formatul hârtiei 60x84 1/16
Hârtie ofset. Tipar ofset. Tiraj 50 ex.
Coli de tipar: 2,0 Comanda nr. 141/24

Centrul Editorial-Poligrafic al Universității de Stat din Moldova
Str. Alexei Mateevici, 60, Chișinău, MD-2009